

Ungarsk luftværnskampvogn Nimrod 40.M

Forhistorie

I Sverige forsøgte man sig op gennem 1930'erne med selvkørende luftværnspecer af forskellige typer. AB Landsverk i Landskrona og AB Bofors i Karlskoga deltog i dette arbejde og omkring 1940 fremkom Luftvärnskanonvagn 40. Den blev fremstillet i et meget begrænset antal, hvoraf seks stk. blev solgt til Finland, hvor den gjorde tjeneste under betegnelsen ITPSV.

Landsverk L62, som typen blev betegnet af fabrikken, bestod grundlæggende af et Landsverk L60 chassis, hvorpå der var monteret et tårn med en 40 mm luftværnskanon L/60.

Chassiset var forlænget således, at der blev plads til et femte vejhjul, hvilket var nødvendigt af hensyn til tårnets størrelse.

Billedet stammer fra Kilde 2 og viser den finske ITPSV, som er udstillet på pansermuseet i Parola, Finland.

I den svenske hær blev vognen kun antaget til begrænset tjeneste og man fandt hurtigt ud af, at tårnet faktisk var for stort til kun et kanonrør.

Det blev besluttet at udvikle en model med to stk. 40 mm luftværnskanoner i tvillingeaffutage. Denne udgave var klar til forsøg i 1945. Den indgik under betegnelsen Luftvärnskanonvagn 43 (Lvkv fm/43) i

den svenske hær fra 1947 og frem til begyndelsen af 1960'erne.

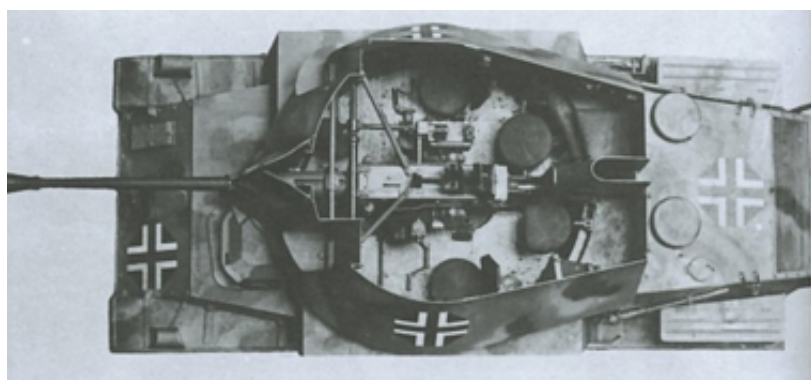
Billedet af den svenske Lvkv fm/43 stammer fra et postkort, som blev indkøbt på det svenske Pansermuseum i Axvall.

Nimrod 40.M

I 1941 opnåede Ungarn licensrettigheder til at fremstille Landsverk L62 luftværnskampvognen og en prototype blev fremvist i oktober 1941. Jeg antager, at man havde mulighed for at udnytte såvel maskineri som erfaringer fra fremstillingen af Toldi kampvogne, som blev fremstillet ud fra Landsverk L60 typen.

Det blev besluttet at afgive en ordre på 135 eksemplarer og MÁVAG påbegyndte produktionen i 1942.

45 eksemplarer blev leveret i 1942 og 77 i 1943; de 12 sidste blev leveret i januar og februar 1944.

Betegnelsen var oprindeligt 36/40.M Nimrod, men betegnes oftest blot som 40.M Nimrod.

Luftværnskampvognen var udrustet med den licensfremstillede 40 mm L/70 luftværnskanon 36.M fra Bofors og var oprindeligt tiltænkt rollen som panserjager.

Det viste sig dog hurtigt, at den var temmelig høj til dette formål og for svagt pansret.

Endvidere havde 40 mm kanonen ikke tilstrækkelig gennemslagskraft til at løse opgaven som selvkørende panserværn.

For at råde bod på sidstnævnte svaghed fremstilledes en særlig hulladningsgranat (42.M), som kunne stikkes ind i kanonrøret forfra.

Granaten blev antændt ved hjælp af en løs ladning, analogt med en geværgranat. Da granaten skulle monteres udefra, var den mere velegnet til bagholdsangreb end til offensive operationer.

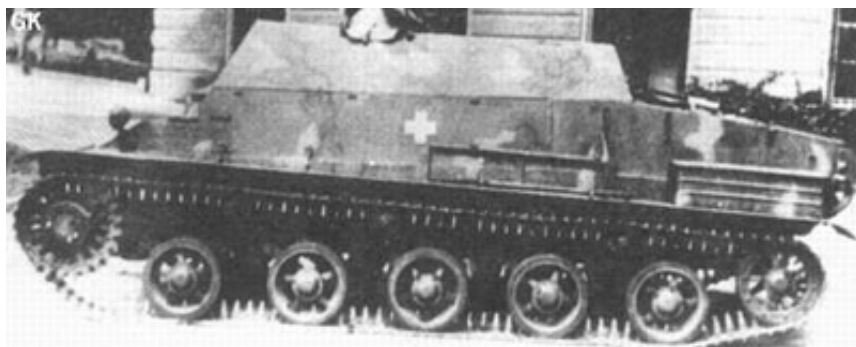

Som egentlig luftværnskampvogn og indsat mod bløde jordmål havde Nimrod dog god effekt.

Som det ses på billederne, så kan tilhængere af "buskløsninger" ;-)) også være med her.

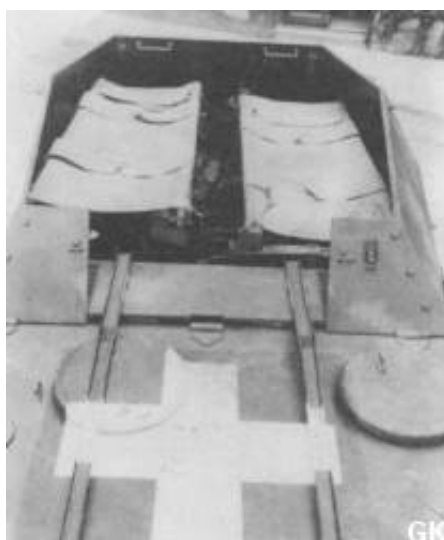
De organisatoriske forhold vedrørende Nimrod 40.M er behandlet i min artikel om Ungarsk luftværnsartilleri.

Varianter

I 1943 blev et meget begrænset antal køretøjer bygget/konverteret til pansrede mandskabsvogne med typebetegnelsen 43.M Lehel. Grundlæggende er der tale om en Nimrod luftværnskampvogn uden tårn, men med lave faste sider.

Lehel A var beregnet til ingeniørsoldater (stormpionerer) og kunne transportere otte soldater.

Lehel S var en sanitetsudgave, som kunne tage enten 2 patienter på bårer eller 5 siddende patienter.

Den 29. oktober 1943 stoppede Generalstaben dog al videre udvikling af disse typer, idet man frygtede, at det ville sinke produktionen af luftværnskampvogne.

Kilder

1. *The Royal Hungarian Army, 1920 – 1945* af Leo W.G. Niehorster, Axis Europa Books, New York 1998, ISBN 1-891227-19-X.
2. *The 40mm Bofors Gun* af Terry J. Gander, Patrick Stephens Limited, Wellingborough, 1986, ISBN 0-85059-840-0.
3. *Svenska arméns Pansar* af Didrik von Porat, Armémusei småskrifter 3, Stockholm 1985, ISSN 0280-7254.
4. *Museumsguide til Pansar Museet Axvall*, Stockholm 1989.
5. *Hungarian Armour- The Nimrod Anti-Aircraft tank and variants* af Istvan Bathory og Steven Zaloga, Military Modelling, August 1985.
6. *Uniforms and Traditions of the German Army 1933-1945, Vol. 3* af John R. Angolia og Adolf Schlicht, San Jose, CA 1987, ISBN 0-9112138-38-8.

Med mindre andet er anført, så er billedmaterialet er "sakset" fra diverse hjemmesider, blandt andet

1. <http://mailer.fsu.edu/~akirk/tanks/hun/Hungary.html>

Farvetegningen er et uddrag af forsiden på det ungarske tidsskrift *Model és Markett*, Extra 5 og viser en Nimrod M.40 under fremrykning i Rusland.

Fantasiaen er måske løbet af med kunstneren, idet den ødelagte russiske kampvogn i højre side af billedet er af typen BT-5, af hvilke der nok ikke var mange tilbage, da luftværnskampvognene når frem til enhederne ved fronten.

På den anden side, så var det netop mod svagt pansrede kampvogne som BT-5, at Nimrod havde været velegnet ... Tegningen var dog for god til, at jeg ville undlade at bringe den.

Efterskrift

Med hensyn til billeder af modeller af Nimrod 40.M, så henviser jeg til Søren Juuls indlæg. Heri omtales den model som S&S Models tidligere fremstillede.

Per Finsted